

11. Державне управління: основи теорії, історія і практика : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко, П. І. Надолішній, М. М. Іжа, Г. І. Арабаджи ; за заг. ред. П. І. Надолішнього, В. Д. Бакуменка. - Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2009. - 394 с.
12. Про Довідник типових професійно-кваліфікаційних характеристик посад державних службовців : Наказ Національного агентства України з питань державної служби від 13 верес. 2011 р. № 11. - Режим доступу : http://www.nads.gov.ua/control/uk/publish/article?showHidden=1&art_id=501908&cat_id=501532&ctime=1316084708280#d_1
13. Доклад о человеческом развитии 2011. Устойчивое развитие и равенство возможностей: лучшее будущее для всех / пер. с англ. ; ПРООН. - М. : Изд-во "Весь Мир", 2011. - 188 с. - Режим доступа : <http://hdr.undp.org/en/reports/global/hdr2011/download/ru/>
14. The Global Competitiveness Report 2011-2012 / ed. by K. Schwab. - Geneva : World Economic Forum, 2011. - 528 p. - Режим доступа : <http://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2011-2012>
15. Кравченко С. О. Державно-управлінські реформи: теоретико-методологічне обґрунтування та напрями впровадження : монографія / С. О. Кравченко. - К. : НАДУ, 2008. - 296 с.
16. Теоретичні та методологічні проблеми розробки і реалізації управлінських стратегій : монографія / за заг. ред. В. М. Князева. - К. : НАДУ, 2008. - 240 с.
17. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. - К. : НАДУ, 2011. - Т. 7 : Державне управління в умовах глобальної та європейської інтеграції. - 2011. - 764 с.
18. Про Національну антикорупційну стратегію на 2011-2015 роки : Указ Президента України від 21 жовт. 2011 р. № 1001/2011 // Уряд. кур'єр. - 2011. - 27 жовт.
19. Запобігання та протидія корупції : навч. посіб. / авт. кол. : А. М. Михненко (кер. авт. кол.), Р. П. Марчук, А. М. Мудров та ін. ; за ред. А. М. Михненка. - К. : НАДУ, 2010. - 360 с.
20. Механизмы открытого правительства: международный опыт [Электронный ресурс]. - Режим доступа : большоеправительство.рф/геронт/1447/

УДК 001.12:378.22(35+31+32)

Чмига В.О.,

кандидат наук з державного управління, доцент,
начальник управління підготовки
наукових та науково-педагогічних кадрів НАДУ

Демедишина Н.І.,

кандидат наук з державного управління,
начальник відділу координації діяльності
спеціалізованих вчених рад та атестування
наукових кадрів НАДУ

Аналіз результатів атестації наукових кадрів вищої кваліфікації в Україні за 15-річний період функціонування галузі науки "Державне управління"

У статті проаналізовано результати атестації наукових кадрів вищої кваліфікації з державного управління в Україні; подано порівняльну характеристику атестації кадрів вищої кваліфікації в галузях науки державного управління, соціологічних і політичних наук.

Чмыга В.А., Демедишина Н.И. Анализ результатов аттестации научных кадров высшей квалификации в Украине за 15-летний период функционирования отрасли науки "Государственное управление" В статье проанализированы результаты аттестации научных кадров высшей квалификации по государственному управлению в Украине; дана сравнительная характеристика аттестации научных кадров высшей квалификации в отраслях науки государственного управления, социологических и политических наук.

Chmyga V.O., Demedyshyna N.I. Analysis of the results of scientific personnel of higher qualification in Ukraine 15-year period of operation science "governance"

The teaching staffs of higher qualification's attestation results in the sphere of public administration in Ukraine are analyzed in the article. The comparative analysis of teaching staffs of higher qualification's attestation in public administration, sociology and political science is presented here.

Постановка проблеми. На сучасному етапі державотворення в Україні необхідним є формування єдиних підходів до вироблення державної політики щодо функціонування та розвитку науки, яка має базуватися на синергії зусиль вузівської, академічної та галузевої науки, завдяки чому можливим є створення якісно нового наукового середовища.

Наука має корелювати свої зусилля з потребами сучасного українського суспільства і держави, визначитися з пріоритетами і забезпечити проривні результати на відповідних ділянках науково-технічного прогресу. Досягнення таких результатів значною мірою буде залежати від збалансованого розвитку підготовки та атестації наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації.

У результаті модернізаційних перетворень у сфері атестації наукових кадрів вищої кваліфікації України відбулися певні зміни, зокрема: повноваження з питань атестації передано до компетенції Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України; удосконалено нормативно-правову базу; змінено формат і характер роботи експертних рад з відповідних галузей науки, у тому числі з державного управління; істотно посилено вимоги до спеціалізованих вчених рад та до змісту дисертацій.

У зв'язку з реалізацією стратегічного курсу Президента України на модернізацію Української держави, потребою у відновленні ефективності державного управління постало питання щодо консолідації потужного інтелектуального потенціалу шляхом інтенсифікації розвитку галузі науки "Державне управління", галузей політичних і соціологічних наук як провідних у науковому супроводженні державно-управлінських реформ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогодні в працях вітчизняних науковців висвітлено питання, що стосуються в основному розвитку галузі науки "Державне управління" та атестації наукових кадрів вищої кваліфікації з державного управління [1-9]. Зокрема, опубліковано матеріали, у яких зібрано та проаналізовано відомості про становлення та розвиток державного управління в Україні як галузі науки в період з 1996 по 2011 р. із висвітленням інформації про еволюцію спеціальностей галузі науки "Державне управління", історію створення спеціалізованих вчених рад, кількісні та якісні показники їх діяльності. Також проводився наукометричний аналіз становлення та розвитку галузі науки "Державне управління", здійснювалася систематизація інноваційно-орієнтованих дисертаційних напрацювань державно-управлінського спрямування, досліджувалися тенденції державного регулювання підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів з державного управління, визначалися перспективи її подальшого розвитку в контексті Болонського процесу.

Мета статті: проаналізувати результати атестації наукових кадрів вищої кваліфікації з державного управління в Україні, дати порівняльну характеристику атестації кадрів у галузі науки державного управління, соціологічних і політичних наук.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні наука визнана ресурсом модернізаційної стратегії держави, а науково-інтелектуальний потенціал є основою соціально-економічного зростання та рушієм модернізаційних перетворень у державі.

Державотворчі процеси в Україні після набуття нею незалежності потребували наукового супроводження, а відповідно актуалізували заснування та в подальшому інституційне забезпечення державного управління як галузі науки, а також соціологічних і політичних наук, призначенням яких було продукування наукових результатів у сфері державного управління, державної політики та громадянського суспільства.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 листопада 1996 р. № 726-р було визначено заходи щодо збереження, формування та ефективного використання наукового потенціалу, зокрема в частині функціонування мережі аспірантур і докторантур, спеціалізованих вчених рад, номенклатури спеціальностей наукових працівників. Це слугувало підставою для формування Переліку спеціальностей наукових працівників та їх подальшого затвердження наказом Вищої атестаційної комісії України від 13 березня 1997 р. № 86, згідно з яким до вказаного переліку внесено спеціальності з державного управління, соціологічних та політичних наук.

Формування інфраструктури галузі науки "Державне управління" відбувалося з 1996 р. в Українській Академії державного управління при Президентові України (з 2003 р. - Національна академія), якою було обґрунтовано пропозицію щодо введення до номенклатури наукових спеціальностей галузі науки "Державне управління", визначено наукові спеціальності та сформовано їх паспорти.

Галузі соціологічних та політичних наук уперше внесено до переліку галузей науки, з яких може бути присуджений науковий ступінь, Постановою Державного комітету СРСР з науки і техніки від 4 листопада 1988 р. № 386 "О Номенклатуре специальностей научных работников". Державне управління як окрему галузь науки, з якої може бути присуджений науковий ступінь, було внесено до відповідного переліку Постановою Кабінету Міністрів України від 29 листопада 1997 р. № 1328 "Про затвердження переліку галузей науки, з яких може бути присуджений науковий ступінь".

Основною ланкою в системі атестації кадрів вищої кваліфікації є спеціалізовані вчені ради, до компетенції яких належать питання присудження наукових ступенів доктора та кандидата наук, зокрема з державного управління, соціологічних та політичних наук. Спеціалізовані вчені ради утворюються у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації та наукових установах, що проводять фундаментальні і прикладні наукові дослідження, мають достатній рівень кадрового та матеріально-технічного забезпечення.

З метою забезпечення атестації кадрів вищої кваліфікації з державного управління у 1997 р. було створено спеціалізовані вчені ради в Українській Академії державного управління при Президентові України. Мережа спеціалізованих вчених рад, яким надавалося право прийняття до розгляду, проведення захистів і присудження наукових ступенів доктора і кандидата наук з державного управління, почала формуватися з 2001 р., зокрема було створено кандидатську спецраду в Донецькій державній академії управління (з 2006 р. - Донецький державний університет управління), статус якої згодом було змінено на докторську; упродовж 2002-2011 рр. - спецради в інших навчальних закладах, наукових установах:

- 2002-2005 рр. - по одній кандидатській спецраді в кожному з регіональних інститутів Національної академії, а також одну докторську спецраду в Національній академії (м. Київ);

- 2006-2011 рр. - кандидатські спецради в Класичному приватному університеті, Академії муніципального управління (згодом вони набули статусу докторських), Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу; докторські - в Інституті законодавства Верховної Ради України, Раді по вивченню продуктивних сил України НАН України, Національному інституті стратегічних досліджень, Чорноморському державному університеті ім. Петра Могили.

Станом на 1 жовтня 2012 р. в Україні діє мережа спеціалізованих вчених рад з правом присудження наукових ступенів доктора і кандидата наук, зокрема:

- 12 спеціалізованих вчених рад з державного управління, у тому числі: 8 - з правом присудження наукового ступеня як доктора, так і кандидата наук (докторські ради), 4 - з правом присудження наукового ступеня кандидата наук з державного управління (кандидатські ради);

- 8 спеціалізованих вчених рад з правом присудження наукових ступенів доктора і кандидата соціологічних наук (6 докторських та 2 кандидатські);

- 18 спеціалізованих вчених рад з правом присудження наукових ступенів доктора і кандидата політичних наук, з яких 13 докторських рад і 5 кандидатських.

У галузі науки "Державне управління" на 1 жовтня 2012 р. за період функціонування мережі спеціалізованих учених рад захищено 1267 дисертацій на здобуття наукових ступенів з державного управління, зокрема: 197 докторських та 1070 кандидатських. Із загальної кількості дисертацій, захищених в Україні з державного управління, 746 дисертацій захищено в системі навчальних закладів Національної академії (Національній академії (м. Київ), Дніпропетровському, Львівському, Одеському та Харківському регіональних інститутах державного управління Національної академії), що становить 59% від загальної кількості захищених дисертацій.

Аналіз результатів роботи за 15-річний період (упродовж 1997-2011 рр.) свідчить про те, що спеціалізовані вчені ради України з державного управління забезпечили атестацію 1158 наукових кадрів вищої кваліфікації, у тому числі на їх засіданнях було захищено 177 докторських та 981 кандидатська дисертація. У галузі соціологічних наук з часу їх заснування захищено 506 дисертацій (68 докторських та 438 кандидатських), причому 68 дисертацій було захищено до 1997 р.; у галузі політичних наук - 1216 дисертацій (160 докторських та 1056 кандидатських), 49 з яких було захищено до 1997 р. (див. рис. 1).

Рис. 1. Розподіл захищених робіт у спеціалізованих учених радах України з державного управління впродовж 1997-2011 рр.

2) у галузі соціологічних наук - за сімома: 22.00.01 - теорія та історія соціології; 22.00.02 - методологія та методи соціологічних досліджень; 22.00.03 - соціальна структура, соціальні інститути та соціальні відносини; 22.00.04 - економічна соціологія; 22.00.05 - соціологія політики; 22.00.06 - соціологія культури, науки та освіти; 22.00.07 - соціологія управління;

3) у галузі політичних наук - за п'ятьма: 23.00.01 - теорія та історія політичної науки; 23.00.02 - політичні інститути та процеси; 23.00.03 - політична культура та ідеологія; 23.00.04 - політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку; 23.00.05 - етнополітологія та етнодержавознавство.

На цей час до переліку наукових спеціальностей, за якими здійснюється підготовка наукових кадрів, проводяться захисти дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата і доктора наук, присуджуються наукові ступені, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 14 вересня 2011 р. № 1057, включено такі спеціальності:

1) у галузі науки "Державне управління":

25.00.01 - теорія та історія державного управління;

25.00.02 - механізми державного управління;

25.00.03 - державна служба;

25.00.04 - місцеве самоврядування;

25.00.05 - державне управління у сфері державної безпеки та охорони громадського порядку;

2) у галузі соціологічних наук:

22.00.01 - теорія та історія соціології;

22.00.02 - методологія та методи соціологічних досліджень;

22.00.03 - соціальні структури та соціальні відносини;

22.00.04 - спеціальні та галузеві соціології;

3) у галузі політичних наук:

23.00.01 - теорія та історія політичної науки;

23.00.02 - політичні інститути та процеси;

23.00.03 - політична культура та ідеологія;

23.00.04 - політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку;

23.00.05 - етнополітологія та етнодержавознавство.

Зокрема, за чинними на сьогодні спеціальностями галузі науки "Державне управління" серед 177 докторських дисертацій захищено: за спеціальністю 25.00.02 - механізми державного управління - 117 дисертацій, що становить 66%; 25.00.01 - теорія та історія державного управління - 38 дисертацій (21%); 25.00.03 - державна служба - 12 дисертацій (7%); 25.00.04 - місцеве самоврядування - 10 дисертацій (6%).

За період існування галузей науки відбулася еволюція наукових спеціальностей, зокрема:

1) у галузі науки "Державне управління" атестація наукових кадрів з часу її заснування здійснювалася за шістьма спеціальностями: 25.00.01 - теорія та історія державного управління; 25.00.02 - філософія державного управління; 25.00.03 - організація і управління в державних установах; 25.00.04 - регіональне управління; 25.00.05 - галузеве управління; 25.00.06 - місцеве самоврядування;

Із 981 кандидатської дисертації за спеціальністю 25.00.02 - механізми державного управління захищено 675 дисертацій, що становить 69%, за спеціальностями 25.00.01 - теорія та історія державного управління - 158, 25.00.04 - місцеве самоврядування - 97, 25.00.03 - державна служба - 51 дисертацію (16%, 10%, 5% відповідно).

Аналіз дисертацій, захищених у галузі науки "Державне управління" за спеціальностями, свідчить про значну перевагу робіт, захищених за спеціальністю 25.00.02 - механізми державного управління (117 докторських (66%) і 675 кандидатських (69%)). Сукупна кількість дисертацій, захищених за іншими спеціальностями, становить: серед докторських - 34%, серед кандидатських - 31%. Найменшу кількість дисертацій було підготовлено та захищено за спеціальністю 25.00.03 - державна служба (12 докторських і 51 кандидатська (7 і 5% відповідно)).

У галузі соціологічних наук із 68 докторських дисертацій за відповідними спеціальностями захищено:

22.00.04 - спеціальні та галузеві соціології - 28 робіт (41%);

22.00.01 - теорія та історія соціології - 21 (31%);

22.00.03 - соціальні структури та соціальні відносини - 11 (16%);

22.00.02 - методологія та методи соціологічних досліджень, 22.00.07 - соціологія управління - по 3 роботи (4%);

22.00.06 - соціологія культури, науки та освіти - 2 (3%).

З-поміж 438 кандидатських дисертацій найбільше робіт захищено за спеціальністю 22.00.04 - спеціальні та галузеві соціології (216 (49%)), 22.00.01 - теорія та історія соціології (92 (21%)) та 22.00.03 - соціальні структури та соціальні відносини (72 (16%)). Найменше - за спеціальностями 22.00.06 - соціологія культури, науки та освіти, 22.00.02 - методологія та методи соціологічних досліджень, 22.00.07 - соціологія управління, 22.00.05 - соціологія політики - 29, 14, 14 і 1 (7, 3, 3 і 0,1% відповідно).

У галузі політичних наук захищено 160 докторських і 1056 кандидатських робіт. Зокрема, за спеціальностями:

23.00.01 - теорія та історія політичної науки - 22 докторські (14%), 129 кандидатських (12%);

23.00.02 - політичні інститути та процеси - 86 (54%) і 543 (51%) відповідно;

23.00.03 - політична культура та ідеологія - 11 (7%), 85 (8%);

23.00.04 - політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку - 25 (16%), 264 (25%);

23.00.05 - етнополітологія та етнодержавознавство - 16 (10%), 35 (3%).

Характерною особливістю вказаних галузей науки є те, що, крім спеціальностей, визначених у межах галузі, науковий ступінь доктора і кандидата наук може присуджуватися за спеціальностями інших галузей науки. Зокрема:

- науковий ступінь з державного управління може бути присуджено за спеціальністю 21.07.05 - службово-бойова діяльність сил охорони правопорядку (галузь національної безпеки);

- науковий ступінь доктора і кандидата соціологічних наук - за спеціальностями галузі філософських наук: 09.00.07 - етика; 09.00.08 - естетика; 09.00.11 - релігієзнавство; галузі національної безпеки: 21.01.01 - основи національної безпеки держави; 21.07.02 - розвідувальна діяльність органів державної безпеки; галузі політичних наук: 23.00.02 - політичні інститути та процеси;

- науковий ступінь доктора і кандидата політичних наук - за спеціальностями галузі національної безпеки: 21.01.01 - основи національної безпеки держави; 21.03.01 - гуманітарна і політична безпека держави; 21.03.02 - регіональна безпека держави; 21.03.03 - геополітика; 21.04.01 - економічна безпека держави; 21.07.02 - розвідувальна діяльність органів державної безпеки.

Аналіз дисертацій з державного управління, соціологічних та політичних наук, захищених протягом 1997-2011 рр. в Україні (див. рис. 2, 3), свідчить про те, що більшість виконаних робіт мають прикладне спрямування, зокрема:

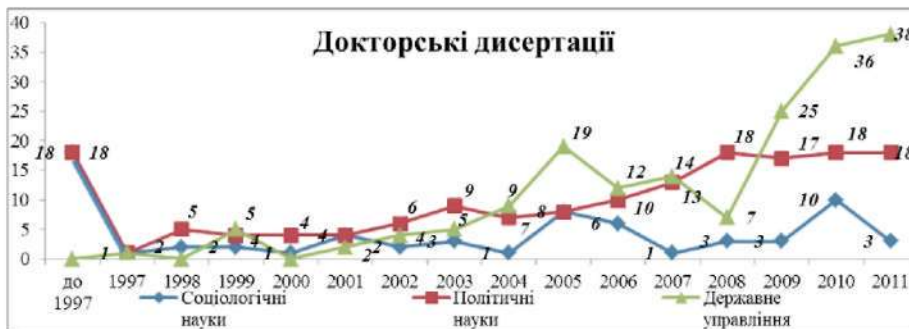
- у галузі науки державного управління 117 докторських (66%) та 675 кандидатських (69%) дисертацій захищено за спеціальністю 25.00.02 - механізми державного управління;

- у галузі соціологічних наук 28 докторських (41%) та 216 кандидатських (49%) дисертацій захищено за спеціальністю 22.00.04 - спеціальні та галузеві соціології;

- у галузі політичних наук 86 докторських (54%) та 543 кандидатські (51%) дисертації захищені за спеціальністю 23.00.02 - політичні інститути та процеси.

Дослідження фундаментального характеру займають близько чверті захищених дисертацій:

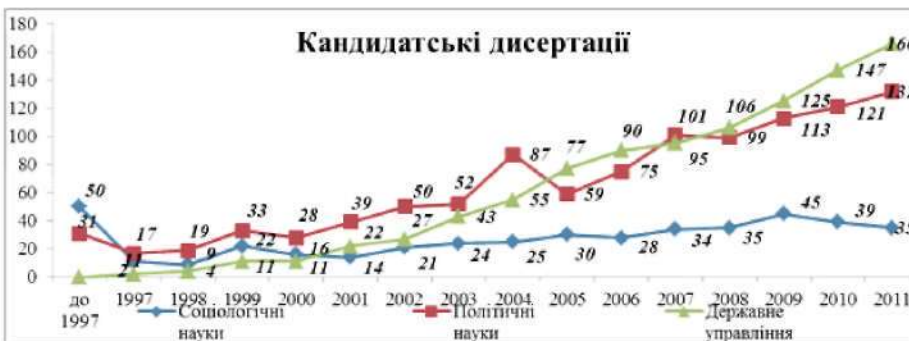
- 38 докторських (21%) та 158 кандидатських (16%) дисертацій захищено за спеціальністю 25.00.01 - теорія та історія державного управління;
- 21 докторську (31%) та 92 кандидатські (21%) захищено за спеціальністю 22.00.01 - теорія та історія соціології, а також 11 докторських (16%), 72 кандидатські (16%) - за спеціальністю 22.00.03 - соціальні структури та соціальні відносини;
- 22 докторські (14%) і 128 кандидатських (12%) захищено за спеціальністю 23.00.01 - теорія та історія політичної науки, а також 25 докторських (16%), 264 кандидатські (25%) - за спеціальністю 23.00.04 - політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку.

Рис. 2. Кількість докторських дисертацій з державного управління, соціологічних та політичних наук, захищених протягом 1997-2011 рр. в Україні

10 докторських (6%) і 97 кандидатських (10%) дисертацій;

- із соціологічних наук: за спеціальностями 22.00.02 - методологія та методи соціологічних досліджень захищено 3 докторські та 14 кандидатських (4 і 3% відповідно), 22.00.06 - соціологія культури, науки та освіти - 2 докторські (3%) та 29 кандидатських (7%) і 22.00.07 - соціологія управління - 3 докторські (4%), 14 кандидатських (3%);

Рис. 3. Кількість кандидатських дисертацій з державного управління, соціологічних та політичних наук, захищених протягом 1997-2011 рр. в Україні

результатами чого виявлено, що найбільш розробленим у сфері державного управління у період 1997-2012 рр. є предметне поле досліджень, тематика яких пов'язана з модернізацією економічної сфери, сучасною гуманітарною та соціальною політикою держави, зокрема:

- державне регулювання економіки: захищено 310 робіт (52 докторські та 258 кандидатських) - 25%;

- державне управління соціогуманітарною сферою - 183 роботи (28 докторських (14%) та 155 кандидатських (15%) дисертацій) - 15%.

Тематика досліджень у галузі політичних наук останнім часом стосувалася питань формування сучасної політичної еліти, місцевого самоврядування як форми народовладдя, механізмів здійснення демократії та її розвитку, стратегічного партнерства, парламентського бікамералізму; у галузі соціологічних наук: міжкультурної комунікації, політичної модернізації сус-

Сукупна кількість робіт, підготовлених і захищених за іншими спеціальностями відповідних галузей науки, є низькою, що підтверджено такими даними:

- із державного управління: за спеціальностями 25.00.03 - державна служба захищено 12 докторських (7%) і 51 кандидатська (5%), 25.00.04 - місцеве самоврядування -

- із політичних наук: за спеціальностями 23.00.03 - політична культура та ідеологія захищено 11 докторських (7%) та 85 кандидатських (8%), 23.00.05 - етнополітологія та етнодержавознавство - 16 докторських (10%) і 35 кандидатських (3%) дисертацій.

У галузі науки "Державне управління" здійснювався аналіз тематики дисертаційних робіт, за

пільства, консолідації демократії, суспільних трансформацій, регулювання гендерних відносин, соціокультурного розвитку тощо.

Висновки. На підставі аналізу результатів атестації наукових кадрів у галузі науки "Державне управління", галузях соціологічних та політичних наук, з урахуванням динаміки захистів докторських і кандидатських дисертацій можна зробити висновки про те, що:

1) підготовка кадрів вищої кваліфікації в усіх трьох вищевказаних галузях розпочалася за приблизно однакових стартових умов, хіба що теоретико-методологічний фундамент соціології і політології (порівняно з державним управлінням) був вагомим з огляду на досить тривалу традицію розвитку цих наук у західному світі;

2) на сьогодні ми можемо констатувати факт завершення в основному інституціалізації сфери атестації кадрів вищої кваліфікації в усіх трьох галузях науки, відзначивши водночас продовження роботи з постійного удосконалення паспортів спеціальностей, кількість яких тяжіє до зменшення як у державному управлінні, так і в соціології та політології;

3) протягом періоду існування вказаних галузей науки спостерігається поступове зростання сукупної кількості захистів докторських і кандидатських дисертацій; до того ж більшість захищених робіт у всіх трьох галузях науки має прикладний характер, фундаментальні ж дослідження займають близько чверті захищених дисертацій.

Ураховуючи стратегічні завдання щодо формування заможного суспільства, створення конкурентоспроможної економіки та ефективної держави, актуальними на сьогодні є дослідження, спільні для галузей науки державного управління, соціологічних і політичних наук, за такими напрямками:

- реформування державного управління;
- соціальна та гуманітарна політика;
- вироблення, реалізація та реформування державної політики;
- державна кадрова політика;
- формування дієвого інституту місцевого самоврядування;
- формування ефективної системи охорони здоров'я;
- освітня політика, реформування освіти;
- професіоналізація державної служби та служби в органах місцевого самоврядування;
- модернізація економіки України;
- міжнародні відносини, європейська інтеграція;
- сучасна інформаційна політика держави;
- гарантування національної безпеки, безпекова політика держави.

З метою забезпечення розвитку науки "Державне управління", галузей соціологічних і політичних наук необхідним є проведення ґрунтовної роботи за відповідними напрямками, зокрема в частині розроблення пропозицій щодо удосконалення власне наукової системи державного управління України, призначенням якої є насамперед своєчасне реагування на економічні потреби, проведення наукових досліджень у випереджальному режимі з урахуванням інтересів та стратегії розвитку держави.

Список використаних джерел

1. Бакуменко В. Д. Інституалізація та тенденції захистів дисертацій у галузі науки "Державне управління" / В. Д. Бакуменко // Теорія та практика державного управління : зб. наук. пр. - Вип. 2 (21). - Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2008. - С. 3-10.

2. Бакуменко В. Д. Наукометричний аналіз становлення та розвитку галузі науки "Державне управління" (1997-2009 рр.) / В. Д. Бакуменко // Науковий вісник Академії муніципального управління : зб. наук. пр. - 2010. - Вип. 3. - С. 11-21. - (Серія "Управління").

3. Бакуменко В. Д. Статистика та динаміка захистів дисертацій у галузі науки державного управління у 2006-2009 рр. / В. Д. Бакуменко // Науковий вісник Академії муніципального управління : зб. наук. пр. - 2010. - Вип. 2. - С. 7-15. - (Серія "Управління").

4. Бакуменко В. Д. Щодо систематизації інноваційно-орієнтованих дисертаційних досліджень у галузі науки "Державне управління" / В. Д. Бакуменко, С. А. Попов // Науковий вісник Академії муніципального управління : зб. наук. пр. - 2011. - Вип. 1. - С. 7-16. - (Серія "Управління").

5. Лисенко Л. І. Тенденції державного регулювання підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів з державного управління : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.01 "Теорія та історія державного управління" / Лисенко Л. І. ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. - К., 2010. - 20 с.

6. Мотренко Т. В. Концептуальний аналіз дисертаційних досліджень з державного управління (до 10-річчя галузі науки державного управління в Україні) / Т. В. Мотренко, В. Д. Бакуменко, О. І. Васильєва // Вісн. держ. служби України. - 2007. - № 4. - С. 6-15.

7. Мотренко Т. В. Тенденції дисертаційних досліджень з державного управління в контексті дотримання вимог ВАК України / Т. В. Мотренко, В. Д. Бакуменко, О. І. Васильєва // Вісн. держ. служби. - 2009. - № 3. - С. 62-65.

8. Розвиток системи підготовки та атестації кадрів вищої кваліфікації у сфері державного управління України : збірник інформаційно-аналітичних матеріалів / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. В. Толкованова ; [кол. авт. : К. О. Вашенко, В. П. Трошинський, В. О. Чмига та ін.]. - К. : НАДУ, 2012. - 380 с.

9. Чмига В. О. Розвиток системи підготовки й атестації наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації з державного управління в Україні / В. О. Чмига, Н. І. Демедишина // Проблеми ефективної реалізації антикорупційної політики в органах виконавчої влади та в органах місцевого самоврядування : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Донецьк, 19-20 груд. 2011 р.) / МОНмолодьспорту, НАДС, Донецька ОДА, Донецька обласна рада, ДонДУУ // 36. наук. пр. ДонДУУ. - Донецьк : ВІК, 2011. - Т. III "Система безперервної освіти державних службовців". - С. 301-314.

УДК 35.088.6:378.015.31

Гогіна Л.М.,

кандидат історичних наук, доцент,

провідний науковий співробітник

Інституту проблем державного управління та місцевого самоврядування НАДУ

До питання ролі Національної академії державного управління при Президентіві України в теоретико-правовому забезпеченні творчої самореалізації особистості державного службовця

У статті розглядаються стан та проблеми теоретико-правового забезпечення творчої самореалізації особистості державного службовця та роль Національної академії в його покращанні.

Ключові слова: державне управління, державна служба, людський потенціал, творча самореалізація особистості.

Гогина Л.М. К вопросу о роли Национальной академии государственного управления при Президенте Украины в теоретико-правовом обеспечении творческой самореализации личности государственного служащего

В статье рассматриваются состояние и проблемы теоретико-правового обеспечения творческой самореализации государственного служащего и роль Национальной академии в его улучшении.

Ключевые слова: государственное управление, государственная служба, человеческий потенциал, творческая самореализация личности.

Gogina L.M. On the question of the role of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine in the theoretical and legal support creative self-identity civil servant

The article reviews the status and problems of theoretical and legal support of creative self-actualization of civil servant personality and the role of the National Academy of improving it.

Key words: government, public service, human potential, creative self-actualization.

Питання творчої самореалізації державного службовця в Україні останнім часом набуває особливої актуальності. Це передусім пов'язано з потребами забезпечення всіх сфер життєдіяльності держави кваліфікованими, творчими кадрами, необхідними для реалізації національних інтересів у контексті розвитку України як демократичної, соціальної держави з розвинутою ринковою економікою, використання новітніх досягнень у формуванні кадрів державної